

Network for the Conservation of Cetaceans and Sea Turtles in the Adriatic

Projekt NETCET je financiran iz programa Jadranskega čezmejnega programa IPA (IPA Adriatic CBC), točneje v okviru 2. prednostne naloge "Naravni in kulturni viri ter preprečevanje tveganj".

Osnovni namen programa je krepitev zmogljivosti trajnostnega razvoja v jadranski regiji z usklajeno strategijo ukrepov med partnerji upravičenih območij.

Spletna stran: www.adriaticipacbc.org

SUMMARY

- NETCET na kratko
- NETCET partnerstvo
- Uvodni sestanek v Benetkah (december 2012)
- NETCET Kampanje
- Reševalni centri – Delavnica v mestu Riccione
- Naslednje srečanje partnerjev na Lošinj

NETCET na kratko

V Jadranskem morju najdemo več vrst kitov in delfinov ter morskih želv. To območje je med drugim ključnega pomena za prehranjevanje in razvoj mladih morskih želv. Žal pa kite, delfine in morske želve ogrožajo interakcije s človeškimi aktivnostmi, predvsem tiste povezane z ribištvom in obalnim turizmom (npr. vplivi rekreacijskih plovil).

Glavni cilj projekta NETCET je razvoj skupnih strategij varstva kitov, delfinov in morskih želv, skozi sodelovanje na regionalnem nivoju (vse-jadransko sodelovanje). Kiti, delfini in morske želve so skupna, ogrožena naravna dediščina, s katero posamezna država ne more upravljati ločeno od drugih. Zaradi mobilnosti teh vrst in skupne odgovornosti

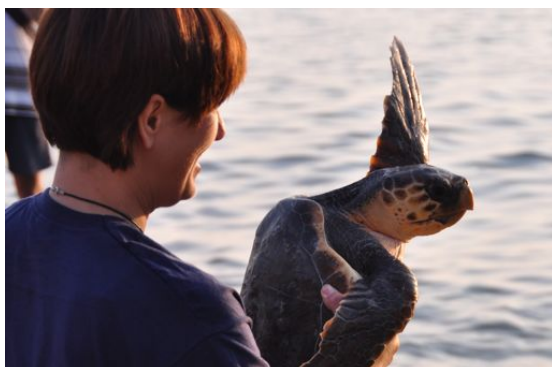
jadranskih držav je sodelovanje ključno pri načrtovanju učinkovitih dolgoročnih strategij varstva.

Ob koncu projekta želi delovna ekipa doseči naslednje rezultate:

- skupno **in standardizirano strokovno znanje ter učinkovito sodelovanje** med organizacijami, ki se ukvarjajo z varstvom kitov, delfinov in morskih želv v Jadranskem morju;
- **izboljšane institucionalne zmožnosti za varstvo kitov, delfinov in morskih želv** v partnerskih državah;
- boljše poznavanje populacij, pomembnih območij ter glavnih dejavnikov ogrožanja kitov, delfinov in morskih želv v Jadranskem morju;
- **izboljšane tehnične zmožnosti za rehabilitacijo morskih želv v Jadranu**, učinkovita oskrba nasedlih ali ranjenih osebkov v dovršeni infrastrukturi ter večja dostopnost informacij za javnost;
- **izboljšana ozaveščenost obalnih skupnosti o prisotnosti in varstvenih potrebah teh vrst** in pravilno ukrepanje z ujetimi osebki s strani ribičev;
- izboljšano varstvo kitov, delfinov in morskih želv ter njihovih habitatov skozi **učinkovito regijsko sodelovanje**;
- **občutek lastništva** in ponosa do naravne dediščine Jadranskega morja.

Projekt NETCET poteka od oktobra 2012 do septembra 2015.

NETCET partnerstvo

Problemi varstva morske biodiverzitete, predvsem s področja varstva kitov, delfinov in želv, so skupni vsem državam ob Jadranskem morju. Kljub temu izkušnje s tega področja niso enake vsepovsod ob Jadranu, zato je povezovanje dobrih praks in izkušenj izredno koristno, predvsem pri opredelitvi skupnih varstvenih okvirjev ter določitivi ukrepov za varstvo ogroženih morskih vrst. Ti okvirji in metode bodo ob koncu projekta dostopni tudi drugim regijam. Zaradi zgoraj omenjenih razlogov v projektu NETCET sodeluje 13 partnerjev iz Italije, Hrvaške, Albanije, Črne gore in Slovenije, projekt pa koordinira Mestna občina Benetke.

1. Univerza v Padovi – Oddelek za primerljano biomedicino in prehransko varnost, Italija
2. Mesto Pescara, Italija
3. Fundacija Cetacea, Italija
4. Italijanski nacionalni inštitut za varstvo okolja in raziskovanje, Italija
5. Državni zavod za varstvo narave, Hrvaška
6. Inštitut za raziskovanje in varstvo morja Plavi svijet, Hrvaška
7. Albansko društvo za herpetofavno, Albanija
8. Združenje za zaščito vodnih živali Albanije, Albanija
9. Inštitut za morskno biologijo Kotor, Črna gora
10. Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče v Kopru, Slovenija
11. WWF, Italija
12. Morski izobraževalni center Pula, Hrvaška

Pridruženi partnerji

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Slovenija
Regija Veneto, Italija
Regija Emilia Romagna, Italija
Regija Marche, Italija

Uvodni sestanek v Benetkah (december 2012)

Regijsko sodelovanje na področju varstva kitov, delfinov in morskih želv v Jadranu se je začelo decembra 2012 v Benetkah, s prvim uradnim sestankom projekta NETCET, ki ga sofinancira Jadranski čezmejni program IPA.

Dogodek je otvorila Paola Ravenna, upravnica evropskih politik mesta Benetke, sledila pa sta dva intenzivna dneva zanimivih predstavitev in diskusij, zahvaljujoč aktivnemu sodelovanju kompetentnih in dopolnjujočih se partnerjev. Podporo pri administrativnih in finančnih zadevah je zagotovil Skupni tehnični sekretariat čezmejnega Jadranskega

programa IPA, potekale pa so tudi diskusije o načrtovanju prihodnjih korakov projekta. Eden izmed teh korakov je vzpostavitev skupne NETCET podatkovne baze o kitih, delfinih in morskih želvah ter možnosti za povezovanje z drugimi že obstoječimi bazami, pa tudi priprava protokolov za spremljanje naseljanj kitov, delfinov in morskih želv ob jadranski obali.

Namen srečanja je bila predvsem krepitev partnerstva, ki se je že v fazi prijavljanja pokazalo kot odlično, ter priprava začetnih aktivnosti s področja usposabljanja lokalnih rehabilitacijskih centrov.

Kampanje ozaveščanja javnosti, za zmanjševanje dejavnikov ogrožanja kitov, delfinov in morskih želv

Namen projekta NETCET je zmanjšati obstoječi nivo dejavnikov ogrožanja populacij kitov, delfinov in morskih želv v Jadranskem morju. Del tega problema bi lahko rešili že, če bi se ga več ljudi zavedalo. Prav zato bo projekt NETCET poskrbel za obširno kampanjo ozaveščanja javnosti v vseh petih jadranskih državah: Italiji, Sloveniji, Hrvaški, Črni gori in Albaniji.

Kite, delfine in morske želve ogroža mnogo dejavnikov, v projektu pa se bomo osredotočili predvsem na dva najpomembnejša v Jadranu: ribolov in pomorski promet. Ribolov je še posebej škodljiv za morske želve, ki se ujamejo v ribolovno

opremo kot so parangali, povlečne mreže ("koče") in stoječe mreže. Parangali vsebujejo na stotine trnkov z vabami in so namenjeni predvsem lovu pelaških rib kot so tune in mečarice. Na žalost so tudi jadranske morske želve (predvsem *Caretta caretta*) mesojede živali, zato vabe, ki vsebujejo predvsem ribe in lignje, privabljajo tudi njih, nanje pa se ujame veliko število želv. Čeprav jih ribiči ponavadi izpustijo še žive, lahko zaužiti trnki in vrvice povzročijo kasnejšo smrt. Toda večini teh smrti se lahko izognemo. Če je trnek v ustih, ga lahko ribiči odstranijo, če pa ga je želva pogoltnila, lahko odrežejo kar se da velik del vrvice, preden želvo izpustijo. Vrvica je namreč ponavadi nevarnejša od trnka, saj poškoduje črevesje in povzroči počasno in mučno smrt.

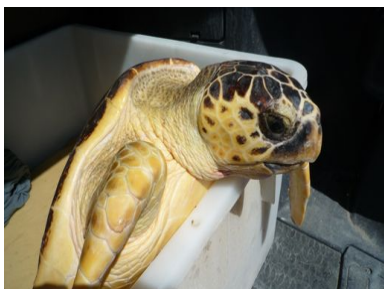
Povsem drugačna je zgodba pri povlečnih mrežah, kjer želve poginejo zaradi pomanjkanja zraka in posledične utopitve. Povlečne mreže so kot ogromne vreče, ki jih ribiška ladja vleče za seboj. Mreža ujame vse, kar se najde na njeni poti, vključno z želvami. Ker želve dihajo zrak s pljuči, v mreži ne morejo preživeti zelo dolgo. Ko ribiči ulov spustijo na krov, so lahko želve mrtve ali le omrtvičene (navidezno mrtve). Če omrtvičeno želvo izpustimo, bo zagotovo poginila, če pa jo ribiči nekaj časa obdržijo na krovu, si lahko popolnoma opomore.

Ribiči lahko torej že s preprostim ravnanjem ogromno prispevajo k preživetju želv, zato želimo v projektu te informacije podati čim večjemu številu ribičev. Organizirali bomo srečanja, plakate, majice in nalepke, ki jih bodo prejeli ribiči vzdolž celotne jadranske obale in tako spoznali te enostavne ukrepe.

Trčenja s plovili so drugi dejavnik ogrožanja, na katerega se bomo osredotočili v projektu. Udarec ladijskega trupa ali propelerja lahko ubije kita, delfina ali želvo, ali pa povzroči hude poškodbe in nepokretnost. Pomorski promet je pomembno sredstvo mednarodnega transporta ljudi in dobrin, ki ga je težko omejevati. Toda rekreacijska uporaba plovil je z vidika zadovoljevanja osnovnih potreb manj nujna, saj jih uporabljamo zgolj za zadovoljstvo in zabavo. Poleg tega so takšna plovila ponavadi izredno hitra. V projektu nameravamo lastnikom plovil podati ključne informacije o potencialni nevarnosti teh plovil za morske živali. Preko plakatov in srečanj bomo lastnike plovil povabili k počasnejši plovbi, vsaj v posameznih območjih.

Na morju in ob obali lahko najdemo mnogo mrtvih, poškodovanih ali bolnih želv, ki so žrtve človeških aktivnosti kot so ribolov, pomorski promet in onesnaženje. Nekatere od njih imajo srečo, saj jih najdemo pravočasno in jim lahko nudimo oskrbo v rehabilitacijskih centrih. Ponovna izpustitev teh živali bo odlična priložnost za komunikacijo z domačini in turisti, opozarjanje na probleme varstva teh živali in predstavitev možnih rešitev. V skopu projekta NETCET bomo organizirali posebne dogodke ob izpustitvi morskih želv, informacije o tem pa bodo dostopne tudi preko medijev, saj želimo o tem informirati čim večje število ljudi. Zelo pomembna ciljna skupina so tudi otroci. Le-ti kažejo veliko zanimanje za živali ter sočutje za njihove težave in so odlični ambasadorji za tovrstne zadeve pri svojih družinah in prijateljih. Otroci so tudi prihodnja generacija, ki lahko ogromno prispeva k dolgoročnemu varstvu teh vrst. Projekt NETCET bo zato v obliki predavanj in izobraževalnih paketov še posebej aktivno izobraževal otroke ob jadranski obali.

Paolo Casale, WWF Italija

21-23/02/2013

Reševalni centri – Delavnica v mestu Riccione – februar 2013

Med 21. in 23. februarjem 2013 je Fundacija Cetacea pripravila delavnico z namenom povečevanja institucionalnih zmožnosti za takojšnjo in pravilno oskrbo morskih želv, na kateri so sodelovali udeleženci s celotnega Jadrana. Za bogat program so poskrbeli Fundacija Cetacea, Univerza v Padovi in WWF Italija.

18-21/03/2013

Naslednje srečanje partnerjev na Lošinju – marec 2013

Naslednje srečanje partnerjev bo potekalo marca 2013 na Lošinju, sledila pa bo tudi izobraževalna delavnica o metodah zbiranja podatkov in spremljanja stanja. Namen delavnice je priprava udeležencev na zbiranje podatkov s pomočjo letal, fotoidentifikacije ter satelitskih oddajnikov, ki bo potekalo v nadaljnjih fazah projekta.

The project is co-funded by the European Union Instrument for Pre-Accession Assistance

Contact

City of Venice

info@netcet.eu

Economic Development, European
Policies and Strategic Plan Division

+39 041 2747826 / 7830 / 7834

San Marco 4136
30124 Venice - Italy

www.netcet.eu

www.facebook.com/NETCETproject

This Newsletter has been produced with the financial assistance of the IPA Adriatic Cross-Border Cooperation Programme. The contents of this Website are the sole responsibility of the City of Venice and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the IPA Adriatic Cross-Border Cooperation Programme Authorities.